

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

§. II. De Discordia, Contentione, Schismate, Rixa, & Seditioe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

dùm se consideratis *est otiosum, & per consequens illicitum.* ita S. Thom. q. 76. a. 2. Hoc tamen ultimum censetur solum veniale per se, ut si rusticus equis suis mortem, vel diabolum optet.

§. II.

De Discordia, contentione, Schismate, rixa, & seditione.

I. **D**iscordia est dissensio voluntatis à voluntate alterius, in iis, quæ quiste-
netur velle ex Charitate Dei, vel proximi, Opponitur concordia, quæ consistit in voluntatum consensione. Estque peccatum mortale ex genere suo, ex cap. ad Gal. 5. ubi *dissensiones* numerantur inter opera carnis, de quibus ibi dicitur: *qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.* Tum quia Prov. 6. *Deus detestatur eum, qui seminat inter fratres discordias.* Tum quia specialiter opponitur Charitati, cuius est voluntates unire. Sed ad hoc requiritur, ut scienter quis dissentiat à bono Dei, vel proximi, in quo debet consentire, ut docet S. Thom. q. 37. a. 1. addens non esse peccatum discordia, cum unus æstimat hoc esse bonum, & pertinere ad honorem Dei, vel utilitatem proximi; alius autem habet contrariam opinionem: nisi huiusmodi discordia sit cum errore
circa

circa ea; quæ sunt de fide, aut necessitate salutis, vel pertinaciâ indebitè adhibeantur.

2. Contentio est altercatio verborum, quibus inordinatè quis alteri contradicit. Est peccatum mortale ex genere suo, sicut alia quæ sunt contra Charitatem. Unde ad Gal. 5. *Contentiones.* numerantur, inter opera carnis excludentia à regno Dei. Contentio autem semper est mortalis. 1. Si impugnetur veritas ad fidem, bonos mores, pietatem, justitiam, vel grave bonum proximi spectans: si tamen veritas non impugnetur seriò, sed solùm exercitiî causâ, ad illustrandam, explicandamque veritatem, vel ad explorandam doctrinam alterius, secluso scandalo, & modo inordinato, non est peccatum. 2. Si contentio fiat cum periculo scandali, vel cum gravibus maledictis, convitiis, contumeliis. Est autem solùm venialis, seclusis convitiis, ac scandalo, si materia sit levis, vel inordinatio sit solùm in modo, v. g. si solùm fiat cum nimia acrimonia, clamoribus, aut ex solo studio vincendi adversarium.

3. Schisma est voluntaria separatio Baptizati ab unitate Ecclesiæ: sive est subtrahitio ab obedientia Ecclesiæ, vel summi Pontificis ejus Capitis in spiritualibus, vel etiam separatio voluntaria à solis membris Ecclesiæ. De hoc sic ait S. Thom. q.

39. a. 1. *Est speciale peccatum ex eo, quòd intendit se ab unitate separare, quam Charitas facit; que non solum alterum alteri unit spirituali dilectionis vinculo; sed etiam totam Ecclesiam in unitate spiritus. Et ideo propriè Schismatici dicuntur, qui proprià sponte, & intentione se ab unitate Ecclesia separant . . . . Ecclesia autem unitas in duobus attenditur, scilicet in connexionione membrorum Ecclesia ad invicem, seu communicatione, & iterum in ordine omnium membrorum Ecclesia ad unum caput, scilicet Christum, cuius vicem in Ecclesia gerit summus Pontifex. Et ideo Schismatici dicuntur, qui subesse renuunt summo Pontifici, & qui membris Ecclesia ei subiectis communicare recusant.*

Schisma aliud est purum, quod Charitati solum, & paci, ac obedientiæ opponitur, quale est in iis, qui cum credant unam esse Sanctam Ecclesiam sub visibili Capite Romano Pontifice constitutam, & quidquid Ecclesia Romana credit; tamen ex malitia voluntatis seu superbia, nolunt cum quadam rebellionè Papæ subesse, ac obedire, vel reliquis Ecclesiæ membris uniri esse. Et aliud cum hæresi conjunctum, ut cum quis se separat ab obedientia Papa: quia non credit ejus potestatem. Ait Tolet.

Porro

Porro omnes Hæretici sunt etiam Schismatici, cum ab unitate Ecclesiæ se separent, contrariam Doctrinam sectando. Schismaticum esse, qui non à Papa, nec ab universis Ecclesiæ membris, sed solum à suo Episcopo Papæ unito, & verè subjecto se separat, vel etiam à solis fidelibus membris illius Diocesis, docent Bellarmin. Valentia & alii, ex S. Cypriano in cap. *scire*. q. 9. 1. Quia hic etiam implicite & indirectè se separat à summo Pontifice, ac reliquis Ecclesiæ membris, quatenus Episcopus, ejusque subditi habent subordinationem, & connectionem cum Papa, & aliis Ecclesiæ membris, ut quædam pars cum suo capite, ac reliquis ejusdem corporis partibus.

Est autem Schisma gravissimum scelus, ut constat ex Patribus, cum lædat præclarissimum quoddam bonum commune, nempe ipsam Ecclesiæ unitatem.

4. Rixa est pugna manuum, & verborum inter privatos, cum scilicet aliqui ex ira invicem se percutiunt auctoritate privata. In aggressore est peccatum mortale ex genere suo, cum sit contra Charitatem, & justitiam, & ad Gal. 5. *Rixa*. numerentur inter opera carnis excludentia à regno Dei. *In eo autem, qui se defendit potest esse sine peccato, & quandoque cum peccato veniali, & quandoque cum mortali, secundum diversum motum animi ejus, & diversum modum se defendendi. Nam si solo animo*
re-

repellendi injuriam illatam, & cum debita moderati ne se defendat, non est peccatum, nec propriè potest dici rixa ex parte ejus. Si verò cum animo vindictæ, vel odii, vel cum excessu debita moderationis se defendat, semper est peccatum. Sed veniale quidem quando aliquis levis motus odii, vel vindictæ se immiscet, vel cum multàm non excedit moderatam defensionem. Mortale autem, quando obfirmato animo in impugnantem insurgit ad eum occidendum, vel eum graviter ladendum. S. Thom. 2. 2. q. 41. a. 1.

§. Seditio est bellum aggressivum unius partis Reip. adversus aliam, vel adversus Principem suum. Est semper mortalis, nam semper graviter adversatur unitati, paci, ac bono communi, & etiam justitiæ, cum auctoritas bellandi resideat in solo Principe, vel Rep. liberâ.

§. III.

De Bello.

Q. 1. **A**N Bellum etiam etiam offensivum potest esse licitum?

Resp. Aff. Quia 1. Luc. 3. S. Joan. Bapt. rogatus à militibus quid sibi ad salutem esset agendum, non jussit ut militiam desererent, sed ne quemquam concuterent. 2. Deus